



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobce: **Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.**
IČO: 24196509
se sídlem Praha 4, Na Strži 2102/61a

proti
žalovanému: **Ministerstvo obrany**
se sídlem Praha 6, Tychonova 1

o žalobě proti rozhodnutí ministryně obrany ze dne 24. 3. 2023, č. j. MO 90793/2023-1321,

takto:

- I. Rozhodnutí ministryně obrany ze dne 24. 3. 2023, č. j. MO 90793/2023-1321, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení 3 000 Kč.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým byl zamítnut jeho rozklad a bylo potvrzeno rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2022, č. j. MO 560677/2022-8694. Uvedeným rozhodnutím byla podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu

k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), částečně odmítnuta žádost žalobce ze dne 20. 9. 2022, a to v části, ve které se žalobce domáhal informace o výši kupní ceny bezpilotních strojů PUMA 3 AE.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě nesouhlasil se závěrem žalovaného, že pro odmítnutí informace postačí označení NATO UNCLASSIFIED a skutečnost, že původce tohoto označení na utajení trvá. K tomu žalobce odkázal na komentářovou literaturu (FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 510.) vážící se k § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., podle které je vždy nutno odůvodnit zájem na ochraně informací obsažených v označených dokumentech. Dále žalobce odkázal na judikaturu Ústavního soudu (nález ze dne 17. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 25/21) ukládající povinným subjektům povinnost provést test proporcionality a důsledně se zabývat poměřováním vzájemně si konkurujících ústavních práv. Na základě shora uvedeného žalobce tvrdil, že žalobce byl povinen provést test proporcionality. Naproti tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že test proporcionality neprovedl, neboť ho provedla agentura NATO Support and Procurement Agency (dále jen „NSPA“).
3. Dále žalobce tvrdil, že v napadeném rozhodnutí není ani v základních obrysech uvedeno, kde je zakotvena povinnost České republiky (ČR) utajovat předmětnou informaci jako obchodní tajemství, tedy v jaké konkrétní mezinárodní úmluvě. ČR není vázána pravidly NSPA a smlouvou mezi NSPA a společností AeroVironment (poznámka soudu: výrobce bezpilotních strojů). K tomu žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003-73. Dle žalobce neplyne nic konkrétního ani z e-mailu pana A. R. z agentury NSPA, neboť ten se odkazuje na smlouvu mezi agenturou NSPA a společností AeroVironment. Tato smlouva nemá povahu mezinárodní úmluvy, kterou by ČR byla vázána. Ani neurčitý odkaz na „pravidla agentury“ nevede k závěru, že by tato pravidla měla povahu mezinárodní úmluvy, kterou by ČR byla vázána. Členství ČR v NATO neznamená, že ČR musí pomáhat v konkurenčním boji soukromým výrobcům vojenské techniky.
4. Žalobce měl za to, že i kdyby skutečně existoval mezinárodní závazek ČR vůči společnosti AeroVironment, tak by musel být poměřován zájem společnosti AeroVironment na ochraně její „obchodně citlivé“ informace s právem žalobce na požadovanou informaci. Společnost AeroVironment nebyla žalovaným jakkoli kontaktována a ani z e-mailu agentury NSPA neplyne, že by tato agentura uvedenou společnost kontaktovala. Není tedy zřejmé, zda skutečně společnost AeroVironment střeží svou obchodní politiku tak, že by bylo možné uvažovat o ceně výrobků jako o obchodním tajemství. Ostatně ani zástupce agentury NSPA netvrdil, že by se jednalo o obchodní tajemství, ale o „citlivou informaci“. Pokud by se skutečně mělo jednat o obchodní tajemství, musela by jej takto označit společnost AeroVironment a současně by tato informace musela splňovat kritéria obchodního tajemství. Žalovaný si však tyto otázky nepoložil a ani je nezodpověděl, byť byly žalobcem namítány. K tomu žalobce poukázal na ustálenou judikaturu k zákonu č. 106/1999 Sb., podle které nelze odeprít informaci o ceně, i kdyby skutečně byla předmětem obchodního tajemství (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 A 118/2002-37, ze dne 11. 1. 2017, č. j. 3 As 58/2016-45, a ze dne 31. 10. 2018, č. j. 3 As 38/2018-29). Závěrem žaloby žalobce nesouhlasil s tvrzením, že za dostatečnou lze označit informaci o

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

celkové ceně, která byla poskytnuta. K tomu žalobce opětovně odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které celkový „obrázek“ o hospodaření státu si může žadatel udělat pouze na základě podrobného rozpadu ceny a že informace o ceně musí být komplexní, aby bylo reálně možné posoudit hospodárnost nakládání s veřejnými prostředky (viz rozsudek ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 A 118/2002-37). Žalobce uzavřel, že v daném případě nebyl správně aplikován čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě a související vyjádření

5. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.
6. Uvedl, že předmětem žádosti žalobce o poskytnutí informace byla cena (včetně jejího rozkladu) pořizovaného systému bezpilotního průzkumného prostředku Puma 3 AE. Předmětná veřejná zakázka v oblasti obrany nebo bezpečnosti dle § 187 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZVZ“), byla realizována v souladu s § 191 odst. 2 písm. g) ZVZ, kdy se zadání veřejné zakázky řídí zvláštními pravidly mezinárodní organizace, která provádí nákupy pro své vlastní účely nebo které musí být zadávány členskými státy EU v souladu s pravidly mezinárodní organizace, a to cestou uzavření smluvního vztahu s NSPA. K tomu žalovaný odkázal na výňatek ze smlouvy uzavřené dne 11. 8. 2021, č. j. LQ-U/2021/ 139/AR/MT, konkrétně čl. XIV přílohy I., kde je uvedeno, že NSPA nemůže souhlasit s tím, aby byl text objednávky zveřejněn, tedy aby byly zveřejněny žalobcem požadované informace.
7. Žalovaný upozornil, že NSPA je speciální agenturou NATO poskytující svým zákazníkům podporu při pořizování vojenského materiálu a služeb a zajišťující podporu integrovaných mnohonárodních schopností (viz čl. 3 Severoatlantické smlouvy). NSPA je výkonným orgánem NSPO (NATO Support and Procurement Organisation). Členy NSPO jsou automaticky všechny členské státy NATO. Jestliže je ČR členem NATO, je zároveň i členem NSPO a jestliže Ústava ČR v čl. 10 zakotvuje pravidlo, že ČR je vázána mezinárodní smlouvou, k níž dal Parlament souhlas, pak je ČR vázána i pravidly mezinárodní organizace NSPA a není nutné, aby ze strany ČR byla uzavřena další smlouva speciálně upravující povinnost mlčenlivosti. K tomu žalovaný soudu předložil výňatek z předpisu „NSPO 4200 – Akviziční předpisy NSPO“ (dále jen „NSPO 4200“), konkrétně čl. 5.8.1, kde je uvedeno: *„Zabezpečení nabídek: Se všemi nabídkami bude zacházeno jako s komerčně citlivými materiály a podrobné údaje, které nabídky obsahují, budou sděleny nebo poskytnuty pouze osobám, které je potřebují ke své práci“*.
8. Dle žalovaného z § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. jasně vyplývá, že povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud jde o informaci poskytnutou Organizací Severoatlantické smlouvy nebo Evropskou unií, která je v zájmu bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo ochrany práv třetích osob chráněna uvedenými původci označením „NATO UNCLASSIFIED“ nebo „LIMITE“ a v České republice je toto označení respektováno z důvodů plnění povinností vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v Organizaci Severoatlantické smlouvy nebo Evropské unii, pokud původce (kterým je v tomto případě NSPA) nedal k poskytnutí souhlas. Výše uvedené vyplývá i z § 64a zákona č. 466/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 466/2004 Sb.“), s tím, že s takto označeným dokumentem se může seznamovat osoba, která jej nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, k pracovní nebo jiné obdobné činnosti. Jiné osobě může být takový dokument poskytnut pouze se souhlasem původce a za jím

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

stanovených podmínek. Uvedené ustanovení zcela reflektuje čl. 5.8.1 předpisu NSPO 4200. Žalobce však podmínky pro seznámení se s požadovanou informací nesplňuje, a to ani podle jednoho z uvedených předpisů.

9. Ze správního spisu vyplývá, že se žalovaný dotazoval původce dokumentu, kterým je NSPA, a nikoliv společnost AeroVironment, zda souhlasí se zveřejněním požadované informace, ten však souhlas neudělil. Žalovanému tedy nezbylo nic jiného než požadovanou informaci v souladu s předpisy NSPO/NSPA neposkytnout.
10. Důvodem k neposkytnutí požadovaných informací je tedy plnění závazků ČR k NATO, v rámci kterých respektuje chráněná práva třetích osob. Bližší odůvodnění neposkytnutí požadované informace by mohlo vést k porušení předpisů NSPO/NSPA, potažmo narušení bezpečnosti ČR.
11. V replice ze dne 17. 7. 2023 žalobce s vyjádřením žalovaného nesouhlasil. Uvedl, že žalovaný nechápe základní ústavně-právní principy. Z čl. 10 Ústavy plyne, že součástí právního řádu ČR jsou ratifikované mezinárodní smlouvy. Nepochybně pak je součástí právního řádu ČR úmluva o členství ČR v NATO. To však neznamená, že ratifikací této úmluvy se ve smyslu čl. 10 Ústavy staly předpisy, interní směrnice apod. vydávané NATO, nebo přidruženými organizacemi součástí právního řádu ČR.
12. Dále žalobce poukázal na to, že nepožaduje dle čl. 5.8.1 předpisu NSPO 4200 zveřejnění nabídky. Žalobce se domáhá informace o sjednané ceně obsažené ve smlouvě o koupi předmětných letounů. Obsah kupní smlouvy, resp. způsob nakládání s obsahem smlouvy, není v pravidlech NSPO 4200 nijak upraven.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. Soud v dané věci rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, jelikož účastníci řízení s takovým projednáním věci nevyjádřili nesouhlas.
15. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud jde o informaci poskytnutou Organizací Severoatlantické smlouvy nebo Evropskou unií, která je v zájmu bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo ochrany práv třetích osob chráněna uvedenými původci označením „NATO UNCLASSIFIED“ nebo „LIMITE“ a v České republice je toto označení respektováno z důvodů plnění povinností vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v Organizaci Severoatlantické smlouvy nebo Evropské unii, pokud původce nedal k poskytnutí souhlas.
16. Soud o podané žalobě uvážil následovně:
17. Podstata sporu mezi účastníky řízení spočívá v posouzení splnění podmínek umožňující žalovanému odmítnout poskytnutí informací podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. Právě a pouze podle tohoto ustanovení nebyli žalobci požadované informace poskytnuty.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

18. Soud k námitce, ve které žalobce napadal neprovedení testu proporcionality ze strany žalovaného, uvádí, že zákon č. 106/1999 Sb. upravuje jednak kategorické a jednak fakultativní důvody umožňující povinnému subjektu odepřít právo na poskytnutí informací. Zatímco kategorický důvod ukládá povinnému subjektu povinnost odmítnout žádost o poskytnutí informací, což odpovídá slovním spojení povinný subjekt informaci neposkytne (viz např. § 7, § 9 nebo § 10 zákona č. 106/1999 Sb.), fakultativní důvod poskytuje povinnému subjektu možnost (nikoliv tedy povinnost) omezit přístup k informacím. V tomto případě je zákonodárcem výslovně odkazováno na možnost (eventualitu) povinného subjektu informaci neposkytnout.
19. V projednávaném případě byla žádost žalobce v relevantní části odmítnuta podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. Uvedené ustanovení upravuje možnost povinného subjektu omezit poskytnutí informace, jedná se tedy o fakultativní důvod omezující přístup k informacím. Neposkytnutí informace je v tomto případě vázáno na úvahu povinného subjektu. Povinný subjekt je tak povinen podrobně odůvodnit nutnost ochrany požadované informace. Konkrétně tedy povinný subjekt musí zdůvodnit nejen splnění podmínek § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., ale rovněž i převládající zájem na neposkytnutí informace před právem na jejím zpřístupnění, tj. provést test proporcionality.
20. V napadeném rozhodnutí žalovaný dovozoval splnění podmínek § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., z následujících tří skutečností: (1.) chráněný zájem (zájem na ochraně práv třetích osob), (2.) označení „NATO UNCLASSIFIED“ a (3.) původce nedal k poskytnutí souhlas. Z výše uvedeného vyplývá, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval toliko otázkou splnění formálních podmínek § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. Úvaha žalovaného o nezbytnosti ochrany požadované informace zcela absentuje. Jak soud uvedl výše je úvaha žalovaného o převažujícím zájmu na neposkytnutí informace před právem na její zpřístupnění podstatnou součástí rozhodnutí o neposkytnutí informací. Jestliže tedy žalovaný v napadeném rozhodnutí nezdůvodnil, na základě jakých skutečností a jakou úvahou dospěl k závěru o nutnosti ochrany informace o ceně předmětných bezpilotních strojů, zatížil napadené rozhodnutí vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
21. Tvzení žalovaného, podle kterého by měl test proporcionality provést původce požadované informace, nemá podklad v právní úpravě. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. ukládá povinnost provést test proporcionality výslovně povinnému subjektu, tedy žalovanému. Bylo tak na žalovaném, aby tento test provedl. Uvedené povinnosti se pak žalovaný nemůže zprostit toliko obecným tvrzením, že test proporcionality provedl původce požadované informace. Tomuto závěru přitom neposkytuje žádný podklad ani předložený správní spis, respektive e-mailová komunikace mezi žalovaným a agenturou NSPA.
22. Pokud jde o námitku, ve které žalobce rozporoval existenci závazku ČR k utajení předmětné informace, a námitku, že kupní cena předmětných bezpilotních strojů nemůže být obchodně citlivá informace, pak jejich podstata dle soudu spočívá ve zpochybnění závěru žalovaného, že kupní cena předmětných bezpilotních strojů naplňuje po formální stránce podmínky § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., konkrétně pak podmínku, že omezení poskytnutí informací je v zájmu ochrany práv třetích osob. Soud shledal napadené rozhodnutí i v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný v napadeném rozhodnutí, pokud jde o chráněný zájem, poukázal na ochranu práv třetích osob, konkrétně pak na skutečnost, že společnost AeroVironment poskytla agentuře NSPA údaje, které byly touto agenturou

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

označeny jako citlivé ve vztahu k zájmům třetích osob, a že se tato agentura smluvně zavázala, že tyto informace neposkytne žádné třetí osobě. Uvedené zdůvodnění je z hlediska splnění podmínky zájmu ochrany práv třetích osob naprosto nedostatečné. Z uvedeného tvrzení totiž nikterak nevyplývá naplnění uvedeného chráněného zájmu. Není totiž zřejmé, na základě jakých skutečností a důvodů je cenu předmětných bezpilotních strojů nutno považovat za citlivou informaci ve vztahu k zájmům třetích osob a rovněž proč je závazek agentury NSPA závazný také pro ČR. Prostý odkaz na závazek ČR k NATO, potažmo na agenturu NSPA a odkaz na porušení mezinárodních závazků ČR neobstojí. Z uvedeného konstatování žalovaného není totiž zřejmé, od jakého konkrétního ustanovení mezinárodní smlouvy žalovaný uvedený závazek odvozuje. Na výše uvedeném závěru nic nemění vyjádření žalovaného k podané žalobě. Předmětem soudního přezkumu je totiž žalobou napadené rozhodnutí, nikoliv pak vyjádření k podané žalobě. Toliko na okraj tak soud poznamenává, že ani odkazy žalovaného na výňatek ze smlouvy ze dne 11. 8. 2021, č. j. LQ-U/2021/139/AR/MT, a čl. 5.8.1 předpisu NSPO 4200 nejsou relevantní. První z uvedených dokumentů se týká objednávky jako celku a druhý dokument, respektive poukazovaný článek odkazuje na nabídky jako takové. Ani jeden z uvedených dokumentů se tedy nezabývá pouze cenou, respektive pouze na základě uvedených dokumentů nelze dovodit, proč se „utajení“ vztahuje rovněž i na cenu.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Protože soud shledal, že napadené rozhodnutí je stíženo vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., soud toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
24. K návrhu žalobce, aby soud nařídil povinnému subjektu poskytnout požadované informace, soud připomíná ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 As 8/2010-65), podle které postup soudu podle § 16 odst. 4 (poté odst. 5 a dnes odst. 6) zákona č. 106/1999 Sb., přichází zásadně v úvahu tehdy, je-li rozhodnutí o odeprání informace přezkoumatelné. Výjimkou jsou ty situace, kdy správní orgán svévolně vydává nepřezkoumatelná rozhodnutí o odmítnutí žádosti s cílem vyhnout se aplikaci § 16 odst. 4 (poté odst. 5 a dnes odst. 6) citovaného zákona. V posuzované věci soud jednak shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, jednak je to poprvé, co žalobce rozhodnutí žalovaného ve věci své informační žádosti napadá žalobou. V nynější procesní fázi tak není možné, aby soud povinnému subjektu nařídil poskytnout požadované informace.
25. V dalším řízení bude na žalovaném, aby v případě, že setrvá na odmítnutí žalobcem požadované informace podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. řádným způsobem odůvodnil splnění podmínek tohoto ustanovení. Konkrétně tedy žalovaný v tomto případě posoudí podřazení požadovaných informací pod rozsah § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. a provede test proporcionality.
26. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce a soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci ve stanovené lhůtě náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 23. listopadu 2023

Milan Tauber v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.